

„Казвай!“

„Или може да искате рада да съберете?“

„Казвай, сички сме тука;“

Сичкий народъ се навали на единъ купъ.

„Немъ вие не сте чуле, што се работи въ гетманската земя?¹⁾“

„Што се върши?“ попита единъ войвода.

„Што се работи? Види се, че татаринътъ ви е затикналъ улитъ, та не сте чуле ништо.“

„Та казвай, што се върши тамъ?“

„Това се работи, което и родихме се, и кръстихме се, а не сме никакъ видвале.“

„Че казвай, што се прави, кучи сине?“ извика единъ отъ купа, че му омръзна да търпи.

„Такова време настана, дѣто светитъ черкови сега не сѣ наши.“

„Какъ не сѣ наши?“

„Сега чифутитъ сѣ ги прекупили. Ако не заплатимъ първо на чифутина, и летургия нема.“

„Какво си хоратишъ ти?“

„И ако рѣзаний чифутинъ не тури бѣлегъ съ нечистата си рѣка на светата пасха²⁾, то не може и пасхата да се освѣти.“

1) Гетманска земя, или гетманщина, разбира той оная частъ на Украйна или Малорусия, дѣто е била подъ управление на гетманъ. Сирѣчь дѣто е сега: Черниговската, Киевската, Полтавската и частъ отъ Подолската губернии — и отъ двѣтъ страни на Днѣпръ. А гетманъ ште рече глава, началникъ, войвода отъ нѣмското *Hauptmann*. Гетмана избирахъ казацитъ. Съ общо име Украйна се разумѣва токо речи сичкий югъ на Русия и востокъ. Тия мѣста се заселихъ отъ казаки: донски, уралски, днѣпровски и проч. оште отъ началото на 15 вѣкъ. Цѣлта на казацитъ бѣ да бранятъ вѣрата и руский народъ отъ татаретъ и турцитъ и други монголски племена на востокъ. Испърво тѣ не припознавахъ никаква власть надъ себе. Въ това време, което описва авторътъ, тѣ бѣхъ независими. Правилно устроение имъ даде полскый крѣль Стефанъ Баторий въ 1576 г. Но католишката вѣра бѣ противна на казанитъ, па и до тегнахъ Полянитъ съ това, че искахъ да имъ искоренятъ старата прѣдѣловска православна вѣра. Това бѣ причината, дѣто тѣ се прилѣпили при Русия и вѣздохъ испослъ, като живъ членъ, въ великата русска държава.

2) Руситъ иматъ обичай да отговарятъ на великъ-день съ пасха, която носятъ въ черкова да ѣдъ благослови свещенникътъ. Пасха казватъ на кравай, замѣсенъ съ масло и други сладки нѣшта. и блюдо съ извара, сѣнсена съ масло, захаръ и другиме-ризливи нѣшта. Краваятъ казватъ куличъ, а блюдото съ изварата — пасха.